

En tidsrejse

For 2000 år siden – i romersk jernalder – lå der en landsby på markerne foran dig. I landsbyen har været mindst ni langhuse og flere småhuse. Her boede mennesker og dyr ofte under samme tag. Husets naturlige centrum var ildstedet, hvor maden blev lavet. I den ene ende af huset kunne der være stald til både får, geder og kvæg.

Landsbyens østlige del er aldrig siden blevet dyrket, og derfor kan resterne af landsbyens huse stadig ses som tydelige jordvolde i overfladen. I hver vold ses hullerne efter husets døre. Under muldlaget ligger husgulvene, som da de blev forladt.

At gå rundt mellem de sammensunkne huse er en enestående mulighed for en rejse tilbage i tiden. Man kan nemt forestille sig de stråtede langhuse, der har summet af liv og lugten af røg, der har hængt i luften over landsbyen.

Time travel

2,000 years ago – in the Roman Iron Age – there was a village in the fields in front of you. This numbered at least 9 longhouses and a range of smaller houses. In the longhouse humans and animals often lived under the same roof. The natural centre of the house was the fireplace, where meals were prepared. The opposite end of the house contained pens for sheep, goats and cattle.

The eastern end of the site has never been cultivated, which is why the remains of the longhouses are still visible as banks of earth on the surface. Beneath the topsoil, the house floors have survived intact since they were abandoned.

Wandering between the subsided houses is a unique opportunity to travel back in time. It is easy to imagine the thatched longhouses teeming with life, and the smell of woodsmoke hanging in the air around the village.

Eine Zeitreise

Vor 2000 Jahren – in der römischen Eisenzeit – lag auf den Feldern vor uns ein Dorf. Das Dorf hatte mindestens 9 Langhäuser und mehreren Nebengebäuden. Das natürliche Zentrum des Hauses war die Feuerstelle, wo das Essen zubereitet wurde. Am entgegengesetzten Ende des Hauses lag der Stall für Schafe, Ziegen und Rinder.

Der östliche Teil des Dorfes wurde niemals bestellt. Deshalb sind die Reste der Häuser noch immer deutlich als Wälle an der Erdoberfläche zu erkennen. Unter der Mutterbodenschicht lag der Boden der Häuser wie zu der Zeit, als sie verlassen wurden.

Ein Rundgang durch die zusammengesunkenen Häuser ist eine einzigartige Möglichkeit für eine Reise in eine vergangene Zeit. Man kann sich leicht die strohgedeckten Langhäuser vorstellen, die vor Leben summt, und meint den Geruch von Rauch zu spüren, der in der Luft über dem Dorf hing.

LANDSBY OG MARKER

I det fredede område ligger husene i to rækker omkring et åbent område. Nord for landsbyen findes resterne af landsbyens marker. Landsbyen fortsætter mod vest, men den del er i dag ødelagt af pløjning. Her er udgravet tre hustomter, en brønd og en lille gravplads.

Udgravningerne fortæller bl. a., at taget blev båret af to rækker stolper inde i huset. Rekonstruktioner af jernalderens langhuse laves på baggrund af den viden.

FÅ MERE VIDEN

Læs på Vesthimmerlands museums hjemmeside

Fortællinger fra Fortiden

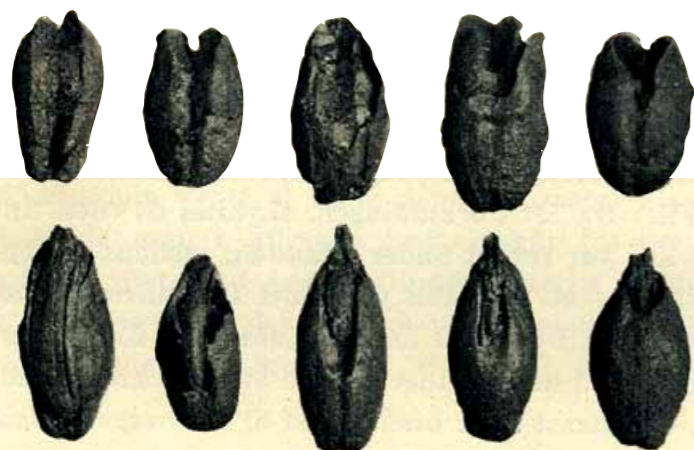

Et øjebliksbillede

Tre af landsbyens huse blev udgravet i 1937. Et af husene var brændt ned og gav på den måde et unikt øjebliksbillede af jernalderens dagligdag.

Ved ildstedet lå to væltede lerkar med rester af suppe eller grød af byg, hør og dodderfrø. På gulvet stod lerkar, hvoraf flere indeholdt korn til madlavning og ølbrygning. I indgangsrummet lå stadig en kværnsten delvist nedgravet i gulvet. Her har man gruttet mel i lyset, der faldt ind gennem døren. Der lå også redskaber og råmateriale inde i huset. Fundene viser, at både madlavning og håndværk blev lavet i huset.

Heldigvis var der ikke tegn på, at dyr eller mennesker var brændt inde. Vi kender ikke grunden til, at huset brændte ned – var det et uheld, blev landsbyen overfaldet, eller brændte man huset ned med vilje, som et offer til guderne?

ØLBRYGNING

På gulvet af det brændte hus stod to lerkar med malt i to forskellige stadier. Man var tydeligvis i gang med at forberede en ølbrygning, da huset brændte ned. Her ses nogle af de forkullede spirede bygkerner.

A snapshot

Three of the village houses were excavated in 1937. One of the houses had burned down, and because of this provided a unique 'snapshot' of daily life in the Iron Age.

By the fireplace, two overturned clay pots contained left-over broth or a porridge of barley, linseed and linseed dodder. On the floor were clay pots, several of which contained cereals for cooking and beer-brewing. In the porch, a grinding stone lay partially buried in the floor. There were also tools and raw materials inside the house. The finds indicate that both cooking and crafts took place inside the house.

Fortunately there were no signs that animals or humans had been caught in the fire. We do not know the reason why the house burned down – was it an accident, was the village attacked or was the house burned down on purpose, as a sacrifice to the gods?

Langs den ene væg stod store runde klumper af råler, der var råmateriale til fremstilling af lerkar. Beboerne har selv lavet de lerkar, som skulle bruges i husholdningen. Der blev lavet forskellige typer lerkar, der hver havde forskellige formål.

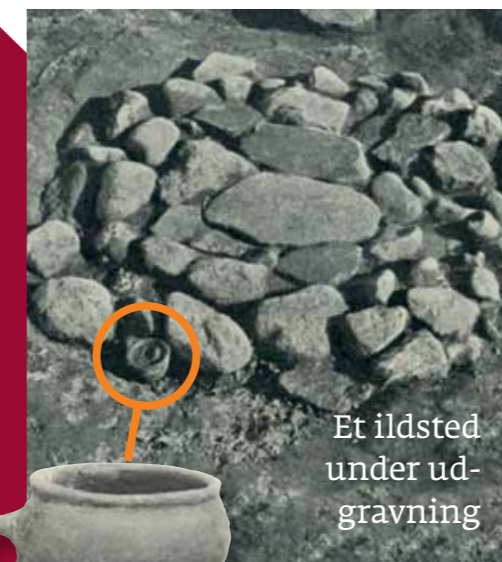

Eine Momentaufnahme

Drei der Häuser des Dorfes wurden 1937 ausgegraben. Eines war abgebrannt und erlaubte auf diese Weise eine einzigartige Momentaufnahme des Alltags in der Eisenzeit.

An der Feuerstelle lagen zwei umgestürzte Tongefäße mit Resten von Suppe oder Gerstengrütze, Flachs und Feldseidensamen. Auf dem Boden standen Tongefäße, von denen mehrere Getreide für die Zubereitung von Speisen und Bierbrauen enthielten. Im Eingangsraum lag noch ein Mahlstein, teilweise in den Boden eingegraben. Hier wurde im Licht, das durch die Tür einfiel, Mehl gemahlen. Die Funde zeigen, dass im Haus die Speisen zubereitet und handwerkliche Arbeiten ausgeführt wurden.

Glücklicherweise gibt es keine Anzeichen dafür, dass Tiere oder Menschen verbrannten. Wir wissen nicht, warum das Haus abbrannte – war es ein Unfall, wurde das Dorf überfallen, oder wurde das Haus absichtlich als Opfer für die Götter niedergebrannt?

Et ildsted under udgravning

I alle de udgravede huse fandt man miniaturelerkar nedsat i ildstedet. Det må være offerkar til husguderne og viser, at ildstedet var et centralt sted i huset. Måske skulle ofret – dog ikke altid med held – beskytte mod, at huset brændte ned?

Der er lavet arkæologiske eksperimenter med, hvad der sker, når et jernalderhus brænder ned. Man startede branden ved ildstedet. Kun få minutter efter stod huset i flammer. 20 minutter efter brandens start, var huset brændt ned. Man havde altså kun kort tid til at redde sig ud af huset.

TIDSLINJE

Ca. 350 f.Kr. I den tidligste del af jernalderen blev en krigskano ofret i Hjortspring Mose. Den næsten 20 m lange båden er Nordeuropas ældste plankebyggede fartøj.

Ca. 200 e.Kr. Hønen kom til Danmark i den mellemste del af jernalderen og kan ses som eksempel på et af de mange nye tiltag, der prægede perioden.

532-37 e.Kr. Hagia Sofia-katedralen. I 395 blev det romerske rige delt i to. Kun det østromerske rige med hovedsæde i Konstantinopel (Istanbul) forblev levedygtigt.

Danmarks Oldtid i Landskabet

500

0

500

1000

1500

2000

Ca. 428-347 f.Kr. Samtidig med den tidligste jernalder i Danmark blomstrede det klassiske Grækenland med storslået arkitektur og evigtgyldige, filosofiske tanker - f.eks. Platon.

Ca. 200 e.Kr. Runerne, de første skrifttegn i Danmark og det germanske område, udvikles under indflydelse af de romerske bogstaver i de første århundreder e.Kr.

315 e.Kr. I århundrederne efter Kristi fødsel kom Romerriget til at omfatte stort set hele middelhavsområdet. Konstantinbuen i Rom er opført efter en sejr i 312.

2009 I rollespil tørner atter anglere, saksere og jyder sammen i drabelige jernalderslag - dog uden fortidens store massakrer og efterfølgende ofre i moserne.

